Insolvența în creștere

Autor: Alina Moldovan – Managing Partner Firon Bar-Nir

În ultimii ani, România a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de insolvențe, reflectând provocările cu care se confruntă companiile într-un mediu economic din ce în ce mai volatil. Contextul economic și geopolitic internațional, marcat de incertitudinea economică globală, evenimentele neprevăzute – prelungirea războiului din Ucraina dar și începerea conflictului din Israel – precum și pandemia COVID-19 și crizele energetice, au făcut ca multe companii din România să întâmpine dificultăți în gestionarea fluxurilor financiare și menținerea competitivității. Acest fenomen reprezintă un semnal de alarmă atât pentru mediul de afaceri, cât și pentru autorități, având efecte negative asupra economiei naționale și a stabilității financiare a multor sectoare.

Potrivit Registrului Comerțului, în prima jumătate a anului 2024 s-au înregistrat cu 15% mai multe dosare de insolvență față de perioada de dinainte de pandemie și cu 8,3% mai multe față de primul semestru din 2023: S1 2019 – 3.196 dosare noi, S1 2020 – 2.360 dosare noi (singura excepție de la tendința negativă), S1 2021 – 3.076 dosare noi, S1 2022 – 3.417 dosare noi, S1 2023 – 3.401, S1 2024 – 3.684 dosare noi. Îngrijorător este că multe dintre companiile pentru care s-a deschis procedura de insolvență aveau o cifră de afaceri de peste 5 milioane de Euro, iar numărul companiilor insolvente cu cifră de afaceri între 0,5 și 5 milioane de Euro s-a dublat față de anul trecut.

La nivel de sector, pe primele trei locuri în topul insolvențelor noi se situează companiile care activează în domeniul comerțului cu amănuntul (27% din totalul insolvențelor), construcțiilor (21%) și industriei prelucrătoare (12%), urmate de cele din transporturi și

depozitare (10%) și din domeniul hotelier/restaurație (7%).

Cauzele principale ale acestei dinamici negative sunt:

1. **Inflația și costurile de operare ridicate**: Inflația a afectat în mod direct costurile de operare ale companiilor, în special în industriile mari consumatoare de energie. Creșterea prețurilor la utilități, combustibili și materii prime a pus presiune pe marjele de profit, reducând fluxurile de numerar și, prin urmare, capacitatea firmelor de a-și onora obligațiile financiare. La toate acestea se adaugă, desigur, scăderea vânzărilor și, chiar dacă multe companii au reușit în ultimii ani să ajusteze prețurile odată cu creșterea inflației, ele s-au confruntat cu o scădere a cererii.
2. **Accesul limitat la finanțare**: Multe companii, în special IMM-urile, au întâmpinat dificultăți în accesarea creditelor bancare, în condițiile în care băncile au devenit mai precaute în acordarea de împrumuturi. Înăsprirea condițiilor de creditare și incertitudinile legate de capacitatea de rambursare a companiilor au contribuit la o scădere a lichidității pe piață. Totodată, creșterea nivelului datoriilor, în special a creditului furnizor, a slăbit capacitatea companiilor de a face față unor șocuri negative cum ar fi neîncasarea unor creanțe.
3. **Criza energetică**: O altă cauză majoră a insolvențelor a fost creșterea fără precedent a prețurilor la energie. Companiile din sectoare precum producția industrială, agricultura și transporturile au fost grav afectate, unele dintre ele neputând să facă față noilor costuri de operare.
4. **Criza lanțurilor de aprovizionare**: Disfuncționalitățile lanțurilor de aprovizionare cauzate și de volatilitatea pieței de muncă, urmare a restricțiilor pandemice și crizelor internaționale, au creat întârzieri în livrarea

materiilor prime și produselor, împiedicând companiile să își îndeplinească contractele și să mențină fluxurile financiare sănătoase.

5. **Reducerea numărului de companii nou-înființate și creșterea numărului de companii radiate**. Conform statisticilor Registrului Comerțului, în primele 6 luni ale anului 2024 au fost înmatriculate 68.223 noi companii – cel mai mic număr din ultimele semestre, incluzând aici și primul semestru din 2019. Pe de altă parte, numărul companiilor radiate a crescut și el, în primul semestru din 2024 fiind radiate 45.547 companii.

Creșterea numărului de insolvențe a avut și va continua să aibă un impact major asupra economiei românești – creșterea șomajului, reducerea încrederii investitorilor în mediul de afaceri local, care afectează capacitatea României de a atrage investiții străine, slăbirea sectoarelor economice strategice, toate acestea având efecte în lanț asupra furnizorilor și partenerilor de afaceri.

Printre soluțiile posibile pentru contracararea acestei (deja prezente) crize sunt: **suportul guvernamental pentru companii** (sprijin financiar direct sub formă de subvenții sau granturi pentru companiile afectate, implementarea unor scheme de garantare a creditelor pentru a facilita accesul la finanțare); **reformarea procedurilor de insolvență** (simplificarea și eficientizarea proceselor de insolvență menite să ajute companiile să se reorganizeze mai rapid și să își continue activitatea într-o formă restructurată, pentru a reduce numărul de falimente definitive și a menține un număr mai mare de locuri de muncă); **promovarea investițiilor în sectoare strategice** (guvernul și sectorul privat ar trebui să colaboreze pentru a stimula investițiile în sectoare critice, cum ar fi agricultura, tehnologia și energia verde, care pot genera locuri de muncă și stabilitate economică pe termen lung); **diversificarea pieței de desfacere** (pentru a atenua impactul crizelor internaționale asupra economiei românești,

companiile trebuie încurajate să-și diversifice pieţele de desfacere și să reducă dependența de anumite regiuni sau furnizori.

Deși există mai mulți factori care contribuie la creșterea numărului de companii care nu mai pot să-și plătească datoriile la termen și apelează la insolvență (sau chiar faliment), soluțiile eficiente și coordonate la nivel guvernamental și privat pot ajuta la redresarea mediului de afaceri. Într-un context economic global incert, adaptabilitatea și sprijinul adecvat vor fi esențiale pentru a preveni agravarea acestei crize și pentru a asigura o relansare economică sustenabilă.

Termenul de cinci zile pentru raportările e-Factura: Modul de calcul recomandat de MF este problematic și încalcă norme legale în vigoare

Autor: Cristina Săulescu – Cabot Transfer Pricing

Ministerul de Finanțe a publicat un comunicat de presă în care explică punctual că termenul limită pentru transmiterea facturilor în sistemul RO e-Factura este de cinci zile calendaristice de la data emiterii facturii. Inițial, informarea a fost publicată sub forma unei postări pe pagina de Facebook a instituției și ulterior a fost preluată și pe site-ul oficial al ministerului în aceeași formă, pentru a-i da, probabil, mai multă greutate juridică. Chiar și așa, însă,

publicarea informală a acestei clarificări, sub forma unui comunicat de presă, are o valoare juridică scăzută și nu oferă la fel de multă siguranță companiilor ca o modificare formală a legislației. În plus, însuși modul de calcul propus de minister contrazice normele tradiționale și general aplicabile pentru calcularea termenelor în legislația românească.

Informarea a fost publicată în secțiunea e-Factura de pe site-ul Ministerului de Finanțe *(aici, în format integral)* și stabilește că termenul pentru raportarea facturilor în sistemul RO e-Factura este calculat pe zile calendaristice, din ziua următoare celei în care a fost emisă factura, și expiră în cea de-a 5-a zi, indiferent că aceasta este o zi lucrătoare sau nelucrătoare.

Instituția oferă și două exemple pentru clarificare:

- dacă o factură este emisă pe data de 5 august, termenul începe să curgă din ziua următoare, respectiv din 6 august, și se consideră încheiat în data de 10 august, subliniind că o factură transmisă în sistemul RO e-Factura pe 11 august se consideră a fi transmisă cu întârziere.
- în cazul unei facturi emise pe 31 iulie, aplicând același raționament, ultima zi în care contribuabilii pot trimite prin sistem factura ar fi 5 august.

Problematic este că regulile propuse informal de minister par să contrazică normele Codului de procedură civilă, acolo unde este reglementat un termen general de calcul al termenelor, aplicabil ori de câte ori nu există o normă specială care să prevadă un mod de calcul propriu și care să fie aplicabil în anumite situații punctuale.

În prezent, cadrul legal al e-Factura, reprezentat de OUG 120/2021, nu prevede niciun mod specific de calcul al termenelor de raportare în e-Factura, astfel că, potrivit normelor de tehnică legislativă în vigoare, ar trebui ca modul

general de calcul al termenelor să fie preluat din Codul de procedură civilă. Acest act normativ stabilește că atunci *„când termenul se socotește pe zile, nu intră în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua când acesta se împlinește”*, iar când ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul se prelungește automat până în prima zi lucrătoare care urmează.

Cu toate acestea, Ministerul a decis să stabilească un termen în zile calendaristice și să utilizeze o altă procedură de calcul care nu exclude ultima zi din calcul, sugerând că autoritățile își doresc ca facturile să fie încărcate în sistem în cel mai scurt timp posibil.

Clarificarea oferită de Ministerul de Finanțe subliniază și o altă problemă importantă: instituția a ales să publice interpretarea sa într-un comunicat de presă, care are o valoare juridică redusă și nu oferă asigurări reale de coerență și predictibilitate a normelor fiscale. În loc să opteze pentru o modificare legislativă clară și formală, care ar fi adus mai multă siguranță juridică și ar fi putut preveni potențiale conflicte juridice, MF a făcut această clarificare într-un cadru informal și neobligatoriu.

Deși recomandăm întru totul conformarea cu interpretarea MF pentru a evita conflictele cu autoritățile fiscale, considerăm totuși că această interpretare poate fi contestată în instanță. Ca urmare a acestei contradicții cu normele Codului de procedură civilă, care oferă un mod de calcul al termenelor mai flexibil decât cel oferit de Ministerul de Finanțe printr-un simplu comunicat de presă, considerăm că atâta timp cât legislația e-Factura nu se modifică în sensul includerii unui mod de calcul al termenului într-un act normativ, amenzile aplicate pentru întârzieri de o zi pot fi contestate de companii în cadrul unor litigii fiscale, unde se pot obține soluții favorabile de la judecători.

Sondaj EY România Controale și Inspecții fiscale: ANAF nu a ținut cont de punctele de vedere ale contribuabililor în 75% din cazuri

- **Jumătate dintre contribuabilii intervievați au declarat că nu au constituit subiectul vreunei acțiuni de control ANAF în ultimele 18 luni**
- **Aproape două treimi dintre respondenți (62%) au afirmat că analiza inspectorilor fiscali a fost efectuată în funcție de constatările realizate pe parcursul inspecției**
- **La emiterea punctului de vedere față de concluziile din proiectul de raport de inspecție, 75% dintre contribuabili au declarat ca ANAF nu a ținut cont de acesta**

Potrivit datelor oficiale ale Ministerului de Finanțe, doar în primele cinci luni ale anului în curs, numărul inspecțiilor fiscale a fost de aproape 10.000, cu mai mult de 1 miliard de lei adus în plus la bugetul de stat. Cu alte cuvinte, acțiunile Autorității au fost intensificate, având o creștere de 10% a controalelor fiscale comparativ cu anul 2023. Pe de altă parte, a crescut de aproape patru ori (în 2024 față de anul anterior) și numărul notificărilor de conformare trimise contribuabililor, totul în contextul necesității diminuării deficitului bugetar, dar și al combaterii fraudelor fiscale din economia țării.

EY România a realizat Studiul privind percepția și experiența contribuabililor în relația cu organele de control, în cazul în care s-au aflat în fața unei notificări de conformare ori chiar a unui control/inspecții fiscale, și care au fost rezultatele respectivelor acțiuni ale ANAF.

Din punct de vedere cantitativ, mai mult de jumătate dintre companiile intervievate au declarat că nu au primit o notificare de conformare, ceea ce ar putea fi considerat o veste bună, în sensul că aceștia nu au intrat în vizorul ANAF pentru nereguli în calculul și achitarea obligațiilor fiscale. Restul de 40% au primit o astfel de notificare, iar la întrebarea privind acordul sau dezacordul privind aspectele cuprinse în notificarea respectivă, răspunsurile companiilor au fost perfect egale. Jumătate dintre respondenți au fost de acord, cealaltă jumătate declarând că nu au fost de acord cu respectivele mențiuni.

Întrebați fiind dacă au fost supuși vreunui tip control, începând cu anul 2023, și despre ce fel de control a fost vorba (întrebare cu răspuns multiplu), jumătate dintre respondenți (50%) au spus că nu au făcut obiectul niciunui tip de control. Au urmat cei care au fost subiectul unei verificări documentare (25%), urmați, în proporții egale (19%), de companiile care au avut parte de controale inopinate, respectiv inspecții fiscale. Doar o mică parte dintre companiile participante la sondaj (6%) au bifat faptul că au trecut printr-un control antifraudă.

Întrucât ANAF a fost de multe ori subiectul unor critici din partea companiilor privind repetitivitatea controalelor, pe aceleași teme sau pe spețe diferite, dar la aceeași companie, o întrebare importantă din sondaj s-a referit exact la acest aspect. Despre inspecțiile fiscale pentru o perioadă și un anumit tip de obligații fiscale care au făcut și anterior obiectul unei verificări documentare finalizate prin emiterea unei decizii de impunere, în majoritate covârșitoare (80% din total), respondenții au declarat că NU au fost supuși unei

aceleiași inspecții fiscale pentru o perioadă și unui anumit tip de obligații fiscale care au constituit anterior obiectul unei verificări documentare finalizate prin emiterea unei decizii de impunere.

Ceea ce poate fi interpretat în cheie pozitivă, în sensul că ANAF și-a stabilit mai bine programul, temele și grupurile-țintă de control, astfel încât să nu repete acțiunile. Au fost însă și cazuri de acest fel, pentru o cincime dintre respondenți (20%), care au declarat contrariul, respectiv că au avut parte de repetarea controalelor și a tematicii de control.

„Așa cum o arată și datele publicate de ANAF, controalele fiscale – fie ele inspecții, verificări documentare ori controale inopinate/antifraudă – au sporit semnificativ atât ca intensitate, cât și ca impact asupra colectării la bugetul de stat. Într-un asemenea context, riscul apariției unor abuzuri din partea organelor de control este mai ridicat, ceea ce face ca prevenția să devină cu adevărat indispensabilă pentru conservarea drepturilor contribuabililor”, precizează Călin Stan, Partener, avocat Băncilă, Diaconu și Asociații.

În timpul controalelor fiscale, de orice tip, contribuabilul are dreptul de a fi asistat pe partea juridică, astfel că o altă întrebare importantă a fost exact în acest sens, respectiv, dacă li s-a acordat posibilitatea ca, la întâlnirile cu inspectorii fiscali, să fie asistați de către consultanți fiscali externi și/sau de către avocați?

Dreptul la asistență juridică pe parcursul controlului fiscal

Pentru că răspunsurile au fost relativ echilibrate, ușor mai mulți fiind cei care au răspuns afirmativ (57%) față de cei care au spus că NU li s-a acordat acest drept (43%),

rezultatul sondajului ar putea fi considerat, totuși, drept îngrijorător în această privință. Organele fiscale trebuie să asigure acest drept, iar contribuabilii pot fi asistați juridic în timpul unui control fiscal.

Pentru că, potrivit sondajului, în cazul în care juriștii/consultanții au fost prezenți pe parcursul controlului fiscal, asistența oferită de consultantul fiscal extern sau/ și avocatul în timpul desfășurării controlului fiscal a îmbunătățit comunicarea cu inspectorii fiscali pentru majoritatea respondenților (75%), în timp ce doar 25% au considerat că nu au observat îmbunătățiri sau diferențe în interacțiunea cu inspectorii fiscali.

Cât privește volumul de documente și informații solicitate de echipa de inspecție, având în vedere obiectul inspecției fiscale și natura tranzacțiilor efectuate, cei mai mulți contribuabili l-au considerat rezonabil/ corespunzător (64%), în timp ce aproape o treime dintre respondenți (29%) au apreciat drept „mult prea mare” numărul de acte și informații cerute de către inspectorii fiscali. Au fost și păreri potrivit cărora volumul de documente cerute a fost insuficient (7%).

Percepția contribuabililor vizavi de obiectul controalelor

Un alt aspect vizat de sondajul EY a fost cel al experienței, pe parcursul desfășurării inspecției fiscale. Astfel, la întrebarea privind pregătirea temei de control de către inspectorul fiscal și dacă acesta a avut de la bun început stabilit obiectul concret al tranzacțiilor sau acesta a efectuat analiza în funcție de constatările realizate pe parcurs, răspunsurile au fost doar în proporție de 38% pentru prima variantă, în timp ce aproape două treimi dintre respondenți (62%) au afirmat că analiza a fost efectuată în funcție de constatările realizate pe parcursul inspecției.

Este un aspect important, care poate fi interpretat în sensul

că au fost depistate aspecte noi, altele decât cele stabilite inițial, care au necesitat reorientarea controlului „din mers”, pentru a fi remediate. Tocmai de aceea, se impune acordarea dreptului contribuabililor de a fi asistați juridic și de a beneficia de un timp de remediere. Ca un argument în plus poate fi luată în considerare și proporția celor care consideră că documentele și informațiile furnizate echipei de control NU au fost analizate în mod temeinic de către aceasta – 62% versus cei care au considerat că inspectorii au analizat bine situația contribuabilului în timpul controlului – 38%.

Zona-limită de la care încep controalele abuzive

Lucrurile devin mai complicate în contextul următoarei întrebări din sondaj: Ați întâlnit situații în care documentele depuse și/sau informațiile furnizate în timpul inspecției fiscale au fost ignorate fără explicații de echipa de control? Peste 62% dintre răspunsuri au fost pozitive, în timp ce doar 38% au spus că nu s-au aflat în această situație.

Controlul fiscal se finalizează cu un proiect de raport al inspecției realizate, care trebuie prezentat contribuabilului de către inspectorii fiscali, pentru a fi studiat înainte de discuția finală pe rezultatele controlului. La întrebarea privind acordarea unui termen rezonabil, de minimum trei zile lucrătoare, respectiv cinci zile lucrătoare (în funcție de mărimea contribuabilului) pentru studierea proiectului de raport de inspecție înainte de discuția finală, 92% din respondenți au răspuns afirmativ, în timp ce restul de 8% au declarat că NU li s-a acordat acest termen.

În privința discuțiilor finale pe raportul de control, studiul EY a vizat o serie de aspecte calitative privind dialogul cu echipa de inspecție și dacă au avut loc, în urma acestui dialog, modificări ale raportului de control. Respondenții au fost invitați să răspundă foarte specific, precizând dacă, în cadrul discuției finale, au avut un dialog veritabil cu echipa de inspecție sau doar au procedat la prezentarea argumentelor

companiei, fără ca echipa de inspecție să fie implicată în această discuție. Răspunsurile au fost egale, da – 50%, nu – 50%. Pe de altă parte însă, în urma depunerii punctului de vedere față de concluziile din proiectul de raport de inspecție, un sfert dintre respondenți (25%) au declarat că au fost efectuate modificări de către echipa de control în urma discuțiilor pe marginea raportului, dar majoritatea covârșitoare (75%) a indicat că nu s-au realizat modificări ale raportului. Iar în situația în care au avut loc modificări, peste două treimi dintre respondenți au spus că acestea au fost favorabile societății lor (67%), restul de 33% au declarat că au fost nefavorabile.

„La fel ca în anii precedenți, EY România urmărește cu mare atenție evoluțiile din sfera controalelor fiscale, în special din perspectiva modului în care contribuabilii percep interacțiunea cu organele fiscale. Deși, per ansamblu, putem observa o îmbunătățire a acestei percepții, ceea ce ne preocupă în mod particular este identificarea cât mai corectă a zonelor unde este necesar un efort suplimentar pentru asigurarea echilibrului între interesele organului de control și drepturile contribuabililor supuși acestor proceduri”, a precizat la rândul său, Alex Milcev, Partener, liderul departamentului de Asistență fiscală și juridică, EY România.

Important de menționat este faptul că ANAF desfăşoară două tipuri de acţiuni în acțiunile de control fiscal:

1. Emite Notificarea de conformare, prin care îi anunță pe contribuabili selectaţi pentru efectuarea inspecţiei fiscale despre riscurile fiscale identificate, prin care le sugerează contribuabililor analiza în detaliu a situaţiei lor fiscale, clarificarea şi remedierea, în sensul îndeplinirii corecte și totale a obligaţiilor fiscale;

2. Acţiuni de verificare documentară, care constau în realizarea unei analize a situaţiei fiscale a contribuabilului/ plătitorului, pe baza documentelor existente la dosarul fiscal al contribuabilului/ plătitorului, dar şi a altor informaţii şi documente relevante pentru determinarea situaţiei fiscale.

Contribuabilii cu risc fiscal ridicat sunt supuşi fie acţiunilor de control fiscal, fie unei inspecţii fiscale, în cazul contribuabililor care, urmare a Notificării de Conformare, nu corectează şi nu clarifică riscurile fiscale pentru care au fost notificaţi, fie chiar un control antifraudă, în cazul contribuabililor pentru care există indicii de evaziune fiscală.

Studiu EY: O treime din angajații români consideră că training-urile nu le sunt de folos în activitatea curentă

Actualizarea continuă a competențelor este esențială pentru a rămâne competitivi în peisajul profesional dinamic de astăzi, însă doar 65% dintre angajați văd aplicabilitatea directă în rolurile lor actuale – este principala concluzie a studiului realizat recent de EY privind necesitatea upskilling-ului și reskilling-ului în rândul forței de muncă.

Angajații și managerii din toate sectoarele de activitate (73%) recunosc valoarea îmbunătățirii competențelor, dar realitatea este că majoritatea – 7 din 10 respondenți – se înrolează în programe de upskilling/reskilling pentru

dezvoltarea personală, nu pentru avansarea în carieră, punând sub semnul întrebării eficacitatea acestor programe.

Horațiu Cocheci, People Advisory Director, EY România, subliniază importanța personalizării programelor de dezvoltare: „Pentru a răspunde eficient nevoilor angajaților, este crucial să adoptăm o abordare diferențiată și personalizată în crearea programelor de reskilling și upskilling, altfel riscăm să perpetuăm un ciclu de inițiative sterile care nu aduc nicio îmbunătățire tangibilă.”

Competențele digitale: prioritatea dezvoltării profesionale și responsabilitatea angajatorilor

Studiul EY profilează competențele digitale, inteligența artificială, securitatea cibernetică și tehnologiile verzi ca abilitățile esențiale pentru următoarea decadă, dar remarcă faptul că accesul la programele de upskilling adecvate rămâne o provocare.

Competențele digitale sunt considerate esențiale în pregătirea forței de muncă pentru viitor. Un procent de 51% dintre participanți au clasat competențele digitale ca fiind cele mai importante pentru recalificare și creșterea competențelor profesionale. Aproape jumătate (49%) din respondenții la studiu au confirmat prezența programelor de creștere a competențelor digitale în compania în care activează.

În plus, studiul relevă că, în sectorul serviciilor profesionale, procentul celor care confirmă prezența programelor de creștere a competențelor digitale este chiar mai ridicat, ajungând la 59%. Acest lucru subliniază tendința că, odată cu noile cerințe de automatizare și eficientizare a proceselor, precum și de adaptare rapidă la noile tehnologii, competențele digitale au devenit mai mult o condiție sine qua non decât un diferențiator sau un beneficiu de dezvoltare în rândul angajaților din acest sector.

În același timp, abia pe locul cinci în topul importanței

pentru programele de dezvoltare, cu 38%, se află programele de dezvoltare referitoare la inteligența artificială (IA), ceea ce arată că angajații valorizează competențele digitale în general mai mult decât specializarea în inteligența artificială. Cu toate acestea, este important de menționat că aceste preferințe pot varia în funcție de industrie și de rolul specific al angajatului.

De asemenea, se observă o recunoaștere a importanței învățării gestionării inteligenței artificiale (IA) în rândul profesioniștilor din diverse industrii, cu 85% dintre respondenți considerând că fiecare profesionist, indiferent de sectorul în care activează, ar trebui să dobândească cunoștințe despre IA.

În acest context, există un argument puternic pentru ca guvernele să ofere subvenții sau stimulente fiscale companiilor care investesc în programe de recalificare, inclusiv în domeniul inteligenței artificiale, pentru a sprijini forța de muncă în dobândirea competențelor necesare pentru a rămâne competitivi pe piața muncii: 85% dintre respondenți consideră că acesta ar trebui să ofere subvenții sau stimulente fiscale companiilor care investesc în programe de recalificare a forței de muncă.

Competențele soft sunt livrate în 41% din companii

Dacă în cazul cursurilor destinate competențelor digitale relevanța percepută (51%) este apropiată de frecvența livrării actuale (47%), în cazul cursurilor pentru dezvoltarea de abilități soft se înregistrează o nealiniere semnificativă, în defavoarea relevanței percepute.

Astfel, pe locul doi în frecvența celor mai des întâlnite cursuri, organizate de 41% din companii, cele de competențe soft se află semnificativ peste importanța pe care respondenții o percep pentru aceste cursuri, de doar 15%, înregistrând cel mai mare decalaj de acest gen.

Mai mult, un procent extrem de ridicat – 50% dintre respondenți – consideră că programele actuale de reskilling/upskilling eșuează în a dezvolta soft skills adecvate scenariilor reale de viață. Această opinie este și mai pronunțată în companiile mari, unde 56% dintre respondenți împărtășesc această preocupare, subliniind necesitatea reevaluării și ajustării conținutului și metodologiei acestor programe.

„În timp ce rezultatele arată un volum livrat aproape egal între competențele tehnice și cele comportamentale, prioritățile pot fi rapid schimbate în funcție de nevoile specifice ale unui angajator sau ale pieței muncii. Acest lucru evidențiază necesitatea ca angajații și companiile să fie flexibili și să-și adapteze continuu abordările de upskilling și reskilling pentru a rămâne relevanți și competitivi. Se impune, prin urmare, analiza critică anuală a nevoilor de învățare și a soluțiilor propuse și resetarea fără remușcări a acestora în funcție de schimbările de context", a mai adăugat Horațiu Cocheci.

Fiscul poate modifica din oficiu datele fiscale ale unei societăți. Cum funcționează procedura și ce au de făcut contribuabilii?

Autor: Filip Justin Cucu, Junior Tax Consultant Biriș Goran

Societățile trebuie să fie vigilente și să verifice periodic

dacă datele fiscale declarate sunt actuale, corecte și reflectă întocmai situația lor fiscală reală. Neactualizarea vectorului fiscal la timp poate atrage atât sancțiuni financiare, cât și posibile întârzieri sau complicații administrative în interacțiunile cu administrația fiscală. Chestiunea a devenit și mai importantă în condițiile în care chiar recent ANAF a reglementat o procedură care îi permite să actualizeze din oficiu datele din vectorul fiscal al unui contribuabil, în cazul în care acesta nu este diligent și nu își modifică din proprie inițiativă informațiile de identificare sau cele referitoare la regimul fiscal aplicabil.

Ordinul ANAF nr. 3792/2024, intrat deja în vigoare, aprobă Procedura privind modificarea din oficiu a datelor din Registrul contribuabililor/plătitorilor, împreună cu modelul și conținutul unor formulare necesare în acest proces. Registrul contribuabililor include date esențiale precum identificarea contribuabilului și vectorul fiscal, care reflectă, printre altele, regimul fiscal aplicabil, calitatea de plătitor de TVA și perioada fiscală sau statutul de plătitor de salarii.

Noua procedură a fost introdusă pentru a clarifica modul în care ANAF poate modifica din oficiu vectorul fiscal al contribuabililor în lipsa unei notificări corespunzătoare a acestuia. Mai exact, modificarea din oficiu a datelor are loc în situațiile în care contribuabilul nu depune la timp declarația de mențiuni, care trebuie completată și transmisă în termen de 15 zile de la data la care s-au produs modificări în situația fiscală. Prin urmare, în cazul în care organul fiscal constată neîndeplinirea acestei obligații, poate interveni pentru a actualiza datele respective, indiferent dacă este vorba despre informații de identificare ale contribuabilului sau date din vectorul său fiscal.

Procedura presupune de principiu două etape, în fiecare dintre ele contribuabilii fiind notificați să depună din proprie inițiativă formularul de modificare a datelor fiscale sau să

participe la o audiere pentru a justifica de ce nu a fost necesar să își actualizeze vectorul.

Dacă, după primirea notificării, contribuabilul nu depune declarația de mențiuni sau nu furnizează documente care să justifice că nu au intervenit modificări în datele fiscale constatate de ANAF, organul fiscal poate declanșa actualizarea lor din oficiu. În aceste cazuri, autoritatea fiscală emite formularul „Decizie privind modificarea din oficiu a datelor din Registrul contribuabililor/plătitorilor (701)”. Această decizie oficială este comunicată contribuabilului și implică modificarea automată a datelor înregistrate în registru.

Procedura de modificare automată a datelor poate fi și mai rapidă, în cazul în care constatarea lipsei de actualizare a vectorului fiscal se face în timpul unui control fiscal, prin acte administrativ-fiscale rămase definitive. În asemenea situații, ANAF emite direct decizia de modificare din oficiu, fără să mai notifice contribuabilul și să-i permită depunerea din proprie inițiativă a declarațiilor de mențiuni.

Dacă ANAF emite o decizie de modificare din oficiu a vectorului fiscal, societățile au la dispoziție 45 de zile pentru a contesta decizia, conform prevederilor din Codul de procedură fiscală. Contestația trebuie depusă la organul fiscal emitent, iar dacă răspunsul nu este favorabil, următoarea cale este cea a instanței de contencios administrativ.

Neactualizarea la timp a datelor din Registrul contribuabililor/plătitorilor poate avea consecințe juridice și financiare importante, căci depunerea cu întârziere a declarației de mențiuni sau nedepunerea ei constituie contravenție și atrage sancțiuni. Pentru contribuabilii mari și mijlocii, amenzile aplicabile sunt cuprinse între 1.000 și 5.000 lei, în timp ce pentru celelalte persoane juridice și persoanele fizice, sancțiunile sunt între 500 și 1.000 lei.

Merită precizat totuși că este posibil ca uneori ANAF să interpreteze eronat anumite situații, din cauza necorelării datelor sau a unor lacune informaționale. În astfel de cazuri, este cu atât mai important ca firmele să informeze autoritatea pentru a corecta eventualele erori. Deși noua procedură nu rezolvă automat aceste disfuncționalități la nivelul administrației fiscale, ea oferă totuși un cadru practic prin care poate exista un dialog real cu autoritățile pentru a lămuri asemenea situații.

Ce trebuie să facă o societate care primește o notificare sau este invitată la o audiere?

Societățile care primesc o notificare de la ANAF cu privire la modificarea din oficiu a vectorului fiscal trebuie să răspundă prompt și să verifice cu atenție toate detaliile. Este esențial să se mențină o bună gestionare a notificărilor primite prin Spațiul Privat Virtual (SPV), deoarece termenele legale pentru furnizarea unui răspuns sunt stricte și durează doar câteva zile. În cazurile în care notificarea indică o eroare la nivelul societății, aceasta trebuie corectată rapid. Dacă datele prezentate de ANAF sunt greșite, compania trebuie să trimită un răspuns scris, explicând clar situația.

În cazul în care o societate este chemată la o audiere, aceasta trebuie să se prezinte cu toate documentele relevante pentru a susține de ce vectorul fiscal nu ar trebui modificat. Prezentarea unor dovezi clare și bine documentate este esențială pentru a clarifica eventualele neînțelegeri.

Tax Magazine Nr. 4 – iulie –

august 2024

Sumar Tax Magazine Nr. 4/2024

[Cuprins](#) | [Table of contents](#)

Editorial

Mirela Păunescu

De actualitate

Țuca, Zbârcea & Asociații Tax – Buletin fiscal

EY România – Decontul de TVA față în față cu Decontul precompletat de TVA: 4 luni rămase pentru calibrarea RO e-TVA, de la 1 ianuarie 2025

Cristina Săulescu –11 noi teste recomandate de ANAF companiilor care fac raportări SAF-T pentru a verifică dacă datele raportate sunt corecte

Impozite directe

Antonius Eftenoiu – Mecanisme de apărare la nivel unional împotriva practicilor agresive de evitare a obligațiilor fiscale

Impozite indirecte

Diana Tanasă, Adelina Coman – Când intervine faptul generator și exigibilitatea TVA pentru serviciile prestate în mod continuu?

Sorin Biban – TVA. Regimul special de scutire pentru mici întreprinderi de la 1 ianuarie 2025

Valentin Alangiu – Procedura de restituire a TVA cumpărătorilor, persoane fizice, care nu sunt stabiliți în Uniunea Europeană

Procedură fiscală

Andrei-Viorel Iugan – Controverse privind infracțiunea de evaziune fiscală. Aspecte din practica judiciară

Alina-Adriana Arseni – Operațiuni intracomunitare pretins frauduloase. Nelegalitatea impunerii determinată de nedovedirea conduitei culpabile a contribuabilului. Proceduri concurente. Consecințe

Daniela-Ioana Stăncioi – Venituri obţinute din România de către persoane juridice nerezidente şi accesorii aferente. Principiul *ne bis in idem* reglementat de art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenţia Europeană a Drepturilor Omului în materie fiscală. Principiul omogenităţii în interpretarea *ne bis in idem* de către CEDO şi CJUE

Jurisprudență fiscală națională
Alexandra Irina Ghergheșanu – Sinteză de jurisprudență fiscală națională
Jurisprudența fiscală a instanțelor europene
Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în perioada iulie-august 2024

Obligația de informare și consultare în contextul concedierilor colective

Autori: Anca Atanasiu, Avocat, Senior Managing Associate, Băncilă, Diaconu și Asociații SPRL

Nicoleta Rusu, Avocat, Associate, Băncilă, Diaconu și Asociații SPRL

Într-un peisaj legislativ în continuă evoluție, înțelegerea corectă a procesului de concediere colectivă este esențială pentru orice angajator, având în vedere implicațiile semnificative ale nerespectării etapelor stabilite de legislația muncii.

Recent, Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) a pronunțat o hotărâre de referință în ceea ce privește obligația de informare și consultare în contextul concedierilor colective, care va avea un impact substanțial asupra practicilor angajatorilor, dar și asupra protecției angajaților din România și din celelalte state membre ale Uniunii Europene.

Cadrul legislativ existent

Codul Muncii nu instituie o obligație în sarcina salariaților de a-și desemna reprezentanți. Cu toate acestea, legea le recunoaște acestora un important rol consultativ în procesul de concediere colectivă, având inclusiv posibilitatea de a propune măsuri în vederea evitării concedierilor ori diminuării numărului salariaților concediați.

Ce se întâmplă însă în cazul în care nu există sindicat sau reprezentanți ai salariaților desemnați la nivelul angajatorului? Opiniile doctrinare și practicile instanțelor de judecată sunt, bineînțeles, împărțite.

Într-o primă opinie, s-a considerat că textul este de strictă aplicare, în lipsa unui sindicat sau a unor reprezentanți desemnați, angajatorii nefiind obligați să parcurgă un proces de consultare. Într-o altă opinie, s-a susținut că lipsa acestora nu afectează drepturile salariaților de a fi informați și consultați în mod individual, pentru a li se asigura protecție împotriva concedierii, acesta fiind un drept esențial al salariaților în relațiile de muncă, precum și pentru a asigura respectarea principiului bunei-credințe.

Cauza C-496/22 – EI împotriva SC Brink’s Cash Solutions SRL

Pentru a pune capăt acestor divergențe, CJUE a fost solicitată să interpreteze aplicabilitatea obligației de informare și consultare, conform Directivei 98/59/CE privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective, în absența unor reprezentanți aleși ai salariaților.

Întrebările preliminare au fost adresate de Curtea de Apel București în contextul unui litigiu privind anularea unei decizii de concediere. În speță, angajatorul a efectuat concedieri colective, fără a se consulta cu reprezentanții salariaților, mandatul acestora fiind expirat.

CJUE a statuat că protecția oferită lucrătorilor de Directiva 98/59 este colectivă, și nu individuală, motiv pentru care

dispozițiile acesteia nu stabilesc o obligație pentru angajator de a efectua informarea și consultarea individuală a lucrătorilor vizați de o concediere colectivă preconizată.

De asemenea, potrivit instanței europene, chiar dacă Directiva 98/59 nu prevede o obligație pentru salariați de a-și alege reprezentanți, revine statelor membre sarcina de a adopta toate măsurile utile pentru a fi desemnați reprezentanți ai salariaților și de a se asigura că aceștia nu se află într-o situație în care, din motive independente de voința lor, sunt împiedicați să își desemneze reprezentanți.

Soluția Curții de Apel București

Ca urmare a hotărârii CJUE, Curtea de Apel București, prin Hotărârea nr. 313/2024, a dispus anularea deciziei de concediere. În motivarea acesteia, Curtea de Apel a susținut că, deși angajatorul nu avea obligația de a se consulta individual cu fiecare salariat, acesta trebuia să fie proactiv și să inițieze în timp util discuții la nivelul salariaților pentru a se asigura că aceștia își desemnează noi reprezentanți care să poată fi consultați și informați, anterior demarării procedurii de concediere colectivă.

Mai mult, instanța a arătat că angajatorul avea cunoștință de expirarea mandatului reprezentanților și de inițierea procedurii de numire a unora noi, însă a ales să continue procesul de concediere colectivă, fără să aștepte rezultatul acestui demers.

Concluzii

Soluția dispusă recent de instanțele de judecată clarifică un aspect foarte important cu privire la modalitatea în care angajatorii ar trebui să deruleze procedurile de concediere colectivă, în cazul în care salariații nu sunt reprezentați. Astfel, este recomandat ca aceștia să acorde o atenție sporită etapei de informare și consultare în cadrul concedierilor colective, să se asigure că aceasta este efectuată în

conformitate cu legislația în vigoare și, nu în ultimul rând, să aloce suficient timp pentru parcurgerea tuturor pașilor și etapelor în vederea desemnării unui partener de dialog.

Totodată, este esențial ca angajatorii să documenteze în mod corect și complet demersurile întreprinse pentru a facilita numirea reprezentanților salariaților, pentru a își dovedi buna-credință, însă fără ca acestea să constituie un act de ingerință în dreptul salariaților de a își alege reprezentanții în mod independent.

Decontul de TVA față în față cu Decontul precompletat de TVA: 4 luni rămase pentru calibrarea RO e-TVA, de la 1 ianuarie 2025

Azi, 5 septembrie 2024, companiile înregistrate în scopuri de TVA au primit, conform planului, primul decont de TVA precompletat întocmit de administrația fiscală pentru iulie 2024 prin RO e-TVA.

Acolo unde diferențele de TVA identificate pentru livrările locale cu cote de 19%, 9% și 5%, au depășit pragul de semnificație de 5.000 lei și 20% între decontul precompletat și decontul de TVA depus, contribuabilii au primit și notificări de conformare. Din informațiile publice, se estimează că aproximativ 5-6% dintre contribuabili vor fi primit la 5 septembrie notificări de conformare pentru decontul de TVA al lunii iulie 2024.

După efervescența creată peste vară de adoptarea e-TVA, au fost stabilite noi termene pentru comunicarea decontului precompletat de TVA și a notificărilor de conformare (până pe 5 a lunii următoare depunerii D300) și pentru justificarea diferențelor de către contribuabili (respectiv, în termen de 20 de zile de la notificarea de conformare). De asemenea, a fost acordată o păsuire ca, până la 1 ianuarie 2025, eventualele diferențe identificate prin modulul e-TVA și lipsa unor răspunsuri la notificările de conformare să nu aibă impact din perspectiva indicatorilor de risc fiscal, a rambursărilor de TVA sau a amenzilor.

Georgiana Iancu, Partener, Coordonatorul Practicii de Taxe Indirecte și Digitalizare Fiscală, EY România: „*Așadar, vedem cum se așează toate datele extrase din RO e-Factura, RO e-Case de marcat electronice, RO e-Transport, Declarațiile 390 si 394, Situația importurilor/exporturilor de la vamă sub poza centralizată a decontului de TVA precompletat, atât pentru TVA colectată, cât și pentru TVA deductibilă. Chiar și în lipsa unor diferențe semnificative notificate de ANAF, companiile ar trebui să revizuiască cu atenție decontul precompletat primit, precum și sursele de date puse la dispoziție de administrația fiscală, pentru a se asigura de corectitudinea datelor. Înainte de toate, e-TVA este o poză a modului în care inspectorii fiscali se vor raporta la datele primite din partea companiilor pentru a testa conformarea în colectarea TVA*”.

În aceste prime luni de la adoptarea RO e-Factura și Ro e-Transport la nivel generalizat, când utilizarea acestor sisteme este încă în curs de calibrare, eTVA poate fi un reper de folos companiilor pentru a remedia eventuale lipsuri sau erori la transmiterea prin RO e-Factura, RO e-transport, dar și pentru a detecta deficiențe în întocmirea declarațiilor D390 și D394.

Deși la acest moment sunt analizate doar diferențele privind TVA colectată din livrările locale cu 5%, 9% și 19% TVA,

decontul precompletat permite și efectuarea unor comparații privind TVA deductibilă.

Nu este exclus să apară și erori la generarea decontuui precompletat. Legislația e-TVA prevede, chiar și acum, obligația contribuabililor de a efectua o verificare a decontului precompletat, dar și de a sesiza orice erori tehnice care rezultă din implementarea acestuia.

Devine esențial pentru companii să efectueze lunar reconcilieri pentru TVA, integrând alături de decontul precompletat toate sursele de date care stau la baza acestuia, precum și comparația cu informațiile din propriile evidențe pentru e-Factura, e-Transport, declarațiile de TVA depuse și evidențele de TVA. Astfel de verificări se pot face în mod automat cu aplicații existente, precum EY e-VAThub (EY e-VAThub), care permit testarea datelor din decontul precompletat și chiar o poză a decontului precompletat pornind de la toate sursele de date folosite de ANAF, inclusiv SAF-T.

Potrivit legislației e-TVA, decontul precompletat conține date și informații declarate prin RO e-SAF-T. Altfel spus, la împlinirea a 2 ani de raportare, administrația fiscală are în vedere să se folosească de fișierul SAF-T și pentru reconcilierea TVA-ului declarat de companii, intenție care poate fi corelată și cu valul de notificări transmise de ANAF în luna august, privind primele rezultate ale testării Registrului Jurnal din SAF-T. Un minim necesar ar fi ca agenții economici să se asigure de îndeplinirea testelor de consistență recomandate de ANAF pentru SAF-T, dar și de o revizuire a regulilor folosite pentru codificarea TVA și evidențierea corectă a sumei de taxă în declarațiile SAF-T, atât în secțiunea dedicată Registrului Jurnal, cât și în Secțiunile de Facturi Emise și Facturi Primite (verificări ce pot fi automatizare prin aplicații precum EY e-VAThub EY e-VAThub).

În concluzie, recomandăm companiilor să își automatizeze cât

mai mult verificările lunare e-TVA, integrând alături de sursele deja folosite pentru generarea primului decont precompletat și declarația SAF-T. În speranța că un e-TVA implementat pe o temelie corectă va contribui la reducerea timpilor alocați inspecțiilor fiscale sau justificărilor de diferențe, o poză eTVA cât mai completă devine absolut necesară.

Noutăți practice privind folosirea tichetelor casnice – avantaje și provocări pentru beneficiari și prestatori

Autori: Claudia Sofianu, Partener, liderul departamentului Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România

Dorina Marcu, Manager, Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România

După mai bine de o jumătate de an de la intrarea în vigoare a Legii prestatorului casnic, autoritățile vin cu modificări și completări importante ale normelor de aplicare ale acesteia. Din practica primelor șase luni de aplicare a legislației privind utilizarea tichetelor pentru plata serviciilor casnice au fost observate aspecte care pot fi îmbunătățite ori clarificate. Astfel că, recent, a fost publicată în Monitorul Oficial HG nr. 860/2024 pentru modificarea și completarea normelor metodologice ale Legii nr. 111/2022 privind activitatea prestatorului casnic.

Trebuie menționat faptul că, prin această lege, România s-a aliniat legislației UE în acest domeniu, fiind creat cadrul prin care persoanele fizice pot „angaja” alte persoane fizice (denumite prin lege „prestatori casnici”), pentru a realiza diferite activități în gospodărie, contra cost. Intermediarul relației dintre persoana care angajează (denumită în lege „beneficiar”) și persoana care realizează respectivele servicii (“prestator”) este ANOFM (teritorial), după înregistrarea prealabilă, atât a beneficiarului, cât și a prestatorului și doar pe baza unui contract între cele două părți, de asemenea înregistrat în platforma ANOFM. Plata serviciilor nu se realizează direct în „buzunarul” prestatorului de către beneficiar, ci prin intermediul tichetelor casnice, pe care acesta din urmă trebuie să le achiziționeze din platformă. Pare complicat, dar, ca orice procedură la început de drum, necesită un timp de cunoaștere și acomodare pentru ambele părți.

Recentele completări aduse formei inițiale a normelor de aplicare a Legii nr. 111/2022 vin tocmai în sensul creșterii accesibilității platformei și este probabil că vor urma și altele, pe măsură ce piața se dezvoltă și toate cele trei părți implicate în acest demers (autorități, beneficiari și prestatori) vor conștientiza partea pozitivă a acestuia.

În acest demers, în baza unei cereri, companiile vor încheia un contract special cu agenția pentru ocuparea forței de muncă în raza căreia are sediul/sediul social sau punctul de lucru. Acestea se vor înregistra prin crearea unui cont special în Platforma electronică, cu datele de identificare fiscală și date ale reprezentantului său legal. Modelul de contract pe care angajatorii îl vor putea încheia cu agențiile de ocupare a forței de muncă pentru achiziția tichetelor de activități casnice a fost publicat de Ministerul Muncii în transparență decizională în data de 8 august 2024.

Noutățile din Hotărârea de Guvern aprobată recent privind aplicarea Legii nr. 111/2022 ar fi:

- Tichetul de activități casnice va putea fi folosit doar pentru remunerarea activităților casnice, iar beneficiarii și prestatorii casnici trebuie să se înregistreze în Platforma electronică de evidență a desfășurării activităților casnice
- Tichetele de activități casnice care nu au fost preschimbate de prestatorul casnic în maximum 12 luni de la data primirii acestora, potrivit art. 7 alin. (3) din lege , vor fi anulate de către ANOFM în termen de 30 de zile de la data îndeplinirii termenului prevăzut de lege
- Procedura de înregistrare include furnizarea de date personale și se poate realiza online sau la sediile agențiilor de ocupare a forței de muncă sau a unităților furnizorului de serviciu universal
- Tichetele de activități casnice nevalorificate sau greșit completate pot fi anulate sau restituite, iar valoarea lor nominală va fi returnată beneficiarului minus costurile de tipărire și distribuție
- Tichetele de activități casnice pe suport hârtie se vor utiliza până la epuizare, iar rapoartele și statisticile generate de platforma electronică vor fi transmise periodic de ANOFM la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale
- Dacă beneficiarul casnic nu a completat corect datele pe tichetele de activități casnice tipărite pe hârtie, va acorda prestatorului casnic alte tichete de activități casnice, corect completate. Tichetele greșite vor fi restituite agenției pentru ocuparea forței de muncă pentru a fi anulate.

Avantaje și provocări

Una din implicațiile pozitive ale acestei legi este că vine cu un mic avantaj fiscal, atât pentru angajator, cât și pentru angajatul care primește ca beneficiu din partea angajatorului tichete casnice prin care poate antama servicii din platforma ANOFM.

Vorbim aici despre scutirea de la plata contribuțiilor sociale, și pentru companie și pentru angajatul acesteia, angajatul datorând doar impozitul pe venit, care este de numai 10% .

Angajatorii pot oferi aceste tichete casnice angajaților, pentru diverse activități în gospodărie la care au nevoie de ajutor, cum sunt menajul general sau activități punctuale (gătit, grădinărit etc.).

Deși includerea tichetelor casnice în portofoliul de beneficii al unei companii pentru angajații săi reflectă o responsabilitate socială și poate fi folosită ca o metodă de a stimula satisfacția și loialitatea angajaților față de societate, în practică administrarea tichetelor poate fi complicată pentru angajatori.

Avantajele pentru prestatori sunt, din punct de vedere al asigurărilor sociale, de pensie și șomaj, următoarele: impozitul și contribuția la pensii se aplică la jumătate din valoarea tichetului, iar agențiile de șomaj rețin aceste sume la preschimbare. Dacă prestatorul casnic nu este asigurat în sistemul de asigurări sociale de sănătate, acesta devine de asigurat, fără plata contribuției, având dreptul la pachetul de servicii medicale de bază, de la data la care a solicitat preschimbarea a cel puțin 85 de tichete de activități casnice. Dar și pentru aceștia legea vine cu provocări: procesul de transformare a tichetelor în bani poate fi complicat pentru unii dintre prestatori, iar tichetele au o valoare nominală fixă, ceea ce poate fi o limitare pentru anumite activități ori servicii de mai mare valoare.

În esență, vorbim despre două condiții esențiale pentru ca acest mod de plată a muncii și a taxelor aferente, corect, transparent, la timp, să devină unul utilizat pe scară largă: dorința de a oficializa acest tip de venituri pentru prestatori, de a renunța la plata la negru a muncii lor și de a achita taxele aferente și educația și conștientizarea de

către ambele părți a necesității trecerii la acest model de lucru, atunci când beneficiarii au nevoie de serviciile prestatorilor.

Sistemul de tichete casnice este, deocamdată, puțin conștientizat, majoritatea prestatorilor și a beneficiarilor nu sunt încă familiarizați cu acesta și nu îl folosesc ca regulă. Este vorba însă despre un timp foarte scurt de la intrarea în funcțiune a legii și urmează să vedem în ce măsură modificările aduse normelor de aplicare vor stimula extinderea acestei soluții în realizarea muncilor casnice de către prestatori.

Sistemul e-TVA, operațional de la 1 august. Deconturile precompletate au fost publicate și primele formulare vor putea fi trimise în septembrie

Autor: Cristina Săulescu, Partener Cabot Transfer Pricing

ANAF a publicat formularul oficial pentru decontul precompletat e-TVA, acesta urmând să fie implementat începând cu 1 august 2024, pentru operațiuni aferente lunii iulie. Publicarea acestui model oficial echivalează cu startul propriu-zis al sistemului RO e-TVA, prevăzut până acum doar la nivel legislativ. Primele deconturi precompletate ar urma să ajungă la companii în luna septembrie, dacă autoritățile

fiscale vor respecta calendarul oficial.

Decontul precompletat de TVA a fost oficializat în 24 iulie prin Ordinul ANAF nr. 3.775/2024. Formularul conține toate rândurile din Decontul uzual de TVA (formular 300), dar și o serie de rubrici separate pentru înscrierea informațiilor privind sursele datelor utilizate de ANAF pentru precompletarea acestor declarații. Mai mult, în formular pot fi înscrise și unele atenționări privind modul de extragere a informațiilor specifice din anumite surse de date.

Vă reamintim că generarea decontului precompletat se face pe baza datelor și informațiilor privind operațiunile economice declarate de către persoanele impozabile și transmise în sistemele informatice ale Ministerului Finanțelor și Agenției Naționale de Administrare Fiscală până la data întocmirii acestuia. Sistemele de care se va folosi ANAF sunt: RO e-Factura, RO e-Transport, RO e-Sigiliu, RO SAF-T, RO Case de marcat electronice, Sistemul Informatic integral vamal, precum și alte sisteme informatice proprii ale Ministerului de Finanțe.

Potrivit prevederilor din Ordinul ANAF, contribuabilii vor putea solicita rapoarte despre datele folosite de autorități pentru a-l genera, iar decontul precompletat nu va constitui titlu de creanță.

De asemenea, actul normativ mai subliniază că persoanele impozabile înregistrate în scopuri de TVA trebuie să depună în continuare decontul de taxă pe valoarea adăugată (formular 300), până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care se încheie perioada fiscală, înscriind corect, complet și cu bună-credință informațiile prevăzute de formular, corespunzătoare situației fiscale reale.

Următorii pași în impementarea sistemului

Acum că modelul decontului precompletat de TVA a fost oficializat, autoritățile vor putea pune în aplicare

calendarul de implementare gândit pentru sistemul RO e-TVA, ceea ce înseamnă că în septembrie companiile se pot aștepta să primească deja primele deconturi precompletate.

Vă reamintim că, potrivit cadrului legal al e-TVA, deconturile precompletate se transmit prin mijloace electronice până la data de 5 a lunii următoare termenului legal de depunere a decontului de TVA. Având în vedere că pentru operațiunile lunii iulie, termenul de depunere a decontului general (formular 300) va fi 25 august pentru plătitorii lunari de TVA, aceștia ar trebui să și primească până la 5 septembrie deconturile precompletate de autoritățile fiscale.

După primirea decontului precompletat, contribuabilii trebuie să verifice datele și informațiile furnizate de ANAF pentru a vedea dacă acestea reflectă corect operațiunile impozabile realizate și starea de fapt fiscală.

Mai departe, dacă ANAF identifică diferențe semnificative (peste 20% în cotă procentuală și o valoare absolută de minim 5.000 lei) între valorile declarate prin deconturile finale de TVA depuse de contribuabili (formular 300) și cele precompletate, contribuabilii vor primi o „Notificare de conformare RO e-TVA”. Totuși, trebuie precizat că, desi ar fi trebuit să oficializeze și acest model de formular, ANAF nu l-a publicat încă, dar este foarte posibil ca el să fie finalizat pe parcursul lunii august.

De anul viitor, companiile care primesc astfel de notificări vor avea obligația să răspundă în termen de 20 de zile și să justifice acele diferențe, sub amenințarea unor amenzi care variază între 1.000 și 10.000 lei, dar și a unor riscuri ce țin de declanșarea controalelor fiscale.

Din fericire pentru companii, până la finalul acestui an, sistemul RO e-TVA va funcționa mai degrabă în mod de testare și calibrare, regimul sancționatoriu fiind amânat integral până la 1 ianuarie 2025.